

Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se
helene.lassi@regeringskansliet.se

Remissvar på Boverkets rapport 2018:22 Dokumentationssystem för byggprodukter och delbetänkandet SOU 2018:51 Resurseffektiv användning av byggmaterial, (Dnr N2018/04684/BB)

Vi har valt att svara på de förslag i remisserna som rör hälsoaspekter och kan ha betydelse för inomhusmiljön och personer med allergisjukdom.

Astma- och Allergiförbundets synpunkter på Dokumentationssystem för byggprodukter:

- **Vi stödjer Boverkets förslag att införa lagkrav i en separat lag om att upprätta loggbok. Vi vill dock att avgränsningen utifrån area (vid uppförande av byggnader över 1000 kvadratmeter) ändras/justeras så att även förskolor omfattas.** Motivering: eftersom det nämns att areabegränsningen exempelvis får till följd att många förskolor inte kommer omfattas av loggbokskrav anser vi att en annan avgränsning bör tas fram som gör att förskolorna omfattas. Barn är extra känsliga för miljörisker, exempelvis kemikalier. Kravet i Boverkets byggregler på att material och byggprodukter som används i en byggnad inte ska påverka inomhusmiljön negativt är ett funktionskrav som kan bli otydligt om det saknas vägledning vad det innebär i praktiken. Risker finns då att det inte följs.
- **Vi förordar liksom Boverket handlingsalternativet B) att regeringen driver frågan först inom EU om redovisning av kemiskt innehåll för byggprodukter.** Sverige bör enligt detta förslag införa regler i ett första steg när det med rimlig säkerhet kan bedömas om det kommer bli möjligt att ställa krav på tillverkare av byggprodukter att redovisa kemiskt innehåll i sina produkter.
- **Vi stödjer förslaget att innehållet i loggboken till en början ska omfatta information som är tillgänglig genom annan lagstiftning (nivå 1), t ex i prestandadeklaration för byggprodukter.** Motivering: Sverige bör dock sträva efter den framtida nivån (nivå 2) där det krävs en deklARATION av byggprodukternas kemiska innehåll eller att en unik artikelidentitet ska anges i loggboken. Då borde även byggprodukter som innehåller allergiframkallande eller irriterande ämnen eller byggprodukter som avger kemiska emissioner finnas med.
- **Vi stödjer även Boverkets förslag att byggnadsverkets ägare fritt kan välja loggbokssystem så länge som krav på innehåll och vad som i övrigt framkommer av lagstiftningen uppfylls och att vissa uppgifter ska anges i ett nationellt register.**

- **Vi stödjer även förslaget om att tillsynen av loggbokssystemet bör vara statlig** för att främja enhetlig tillsyn i landet och att Boverket blir tillsynsmyndighet när det gäller krav på loggbok för byggnader.

Astma- och Allergiförbundets synpunkter på delbetänkandet om resurseffektiv användning av byggmaterial

- **Vi stödjer kommitténs förslag om att regeringen bör föreslå Europeiska kommissionen att utarbeta förslag om krav på innehållsförteckning för byggprodukter i Byggproduktförordningen.**

Motivering: förutom att innehållsdeklarationer är bra för att öka spårbarheten och förbättrar resurseffektiv användning av byggmaterial är det positivt ur miljö- och hälsosynpunkt och möjliggör för konsumenter att göra aktiva val utifrån vad byggprodukterna innehåller.

Som anges i avsnitt 3.3.3 medför kemikalier i byggmaterial även en hälsopåverkan då kemikaliehalterna i nya eller renoverade byggnader ofta är höga p g a emissioner från bygg- och inredningsmaterial. I avsnittet nämns att dålig luftkvalitet inomhus kan vara särskilt skadlig för känsliga grupper t ex barn. Ytterligare känsliga grupper som inte nämns i utredningen, men som ofta reagerar mer och tidigare än andra på irriterande och allergiframkallande ämnen i och kemiska emissioner från bl a byggprodukter, är personer med allergi och annan överkänslighet.

- **Vi stödjer kommitténs förslag att alla byggprodukter med harmoniserad standard bör omfattas av krav på innehållsdeklaration (med några undantag) och att kraven i första hand omfattar byggprodukters alla beståndsdelar. Vi saknar dock ett förslag om innehållsdeklarationer för övriga byggprodukter som inte omfattas av en harmoniserad standard.** Förslaget om att i innehållsdeklarationerna i andra hand ska omfatta bara ämnen i CLP-förordningen och befintliga krav i REACH-förordningen (art 31 och 33) anser vi inte är tillräckligt.
Motivering: Vi anser innehållsdeklarationer ur konsumentens synvinkel kan behövas även för de byggprodukter som inte omfattas av en harmoniserad standard eller europeisk teknisk bedömning. Vi saknar ett förslag från kommittén hur krav på innehållsdeklarationer kan ställas även för dessa produkter.

- **Vi håller med kommittén om att innehållsförteckningar för byggprodukter bidrar till att nå flera samhällsmål, bl a målet om giftfri miljö. Dessutom torde förslaget även bidra positivt till målet om god inomhusmiljö.**

Motivering: genom mer miljöanpassade val av byggprodukter kan detta bidra till färre hälsofarliga ämnen i inomhusmiljön. Kunskap om innehållet i byggprodukter kan ge bättre förutsättningar att förebygga problem i framtiden genom medvetna materialval och underlätta behov av sanering om det även finns en loggbok för den aktuella byggnaden.

- **Vi håller med kommittén om att krav på innehållsförteckningar tillsammans med loggbok bildar ett komplett system för spårbarhet för byggprodukter, innehåll och för att bedöma dess miljöpåverkan.**

Motivering: innehållsförteckningar ger en grund för enskilda att göra medvetna materialval och bedöma byggprodukters miljö- och hälsopåverkan som konsument eller beställare. Det kan dock vara svårt för enskilda att tolka och bedöma de kemiska ämnen som anges i innehållsförteckning eftersom man inte har den kompetens som behövs. Lagkrav på innehållsförteckningar är en bra början men behöver även kompletteras med konsumentmärkningar och system/stöd som underlättar för konsumenten att förstå och tolka innehållsdeklarationerna.

- **Vi vill tillägga att vi anser att kommittén för Modernare Byggregler även borde anta Kemikalieinspektionens förslag om att nationellt reglera kemiska emissioner från byggprodukter (yttskikt som golv, väggar och tak) för att skydda bl a barns och känsliga personers hälsa, se rapport 1).**

Motivering: I KEMI:s rapport 1) från ett regeringsuppdrag om hälsoskadliga ämnen i byggprodukter - förslag till nationella regler presenteras mycket bra förslag för att minska hälsopåverkan från byggmaterial som skulle kunna komplettera kommitténs förslag om innehållsdeklarationer. Sverige skulle behöva gå före och införa nationell reglering av kemiska emissioner på samma sätt som andra EU-länder (Frankrike, Belgien och Tyskland) gjort. Reglering utgör ett säkrare och bättre skydd för konsumenter än endast innehållsdeklarationer eftersom det minskar risken att byggprodukter som avger hälsofarliga emissioner släpps ut på marknaden. Ansvaret för att undvika hälsofarliga produkter läggs då inte i lika hög grad på konsumenten - vilket ofta upplevs svårt då många konsumenter har svårt att tolka och förstå innehållsdeklarationer med många kemiska ämnen.

Bakgrund

Astma- och Allergiförbundet är en intresseorganisation som tillvaratar intressen för personer med allergisjukdom. Organisationen har idag ca 18 000 medlemmar och ingår i Funktionsrätt Sverige. Allergi och annan överkänslighet har ökat under de senaste decennierna och tillhör numera våra mest utbredda kroniska sjukdomar. Ungefär vart tredje barn har pågående allergisjukdom och ca 9 % av barnen har läkardiagnosticerad astma - en ökning med 50 % sedan 2003 då andelen var 6 %. 2) 45 % av den vuxna befolkningen uppger att de har allergi eller känslighet mot olika allergiframkallande ämnen som pollen eller pälsdjur och nästan 10% av den vuxna befolkningen har läkardiagnosticerad astma. 3)

Maritha Sedvallson

Förbundsordförande
Astma- och Allergiförbundet

Källor:

- 1) Kemikalieinspektionens rapport från ett regeringsuppdrag om hälsoskadliga ämnen i byggprodukter - förslag till nationella regler M2015/04120/Ke; <https://bit.ly/2ROtSig>
- 2) Miljöhälsorapport 2013 (barn), Institutet för Miljömedicin och Karolinska Institutet
- 3) Miljöhälsorapport 2017 (vuxna), Folkhälsomyndigheten och Karolinska Institutet